

« zurück blättern vor »

KAMERDYNER subst. m., ab 1772; auch *kamerdynek*, *kam(m)erdyner*; ‘Lakai, der die Ordnung im Haus und am Tisch beaufsichtigt, auch persönlicher Diener eines adligen Herren’ – ‘starszy lokaj nadzorujący porządki w mieszkaniu, kierujący usługiwaniem przy stole; osobisty pokojowiec pana’: 1769–1777 Zab. 7 159, L o (1778–1784) 1829 Kras. Podstoli 108, DOR *Skoro panicz z rąk mamek i piastunek wyszedł, nadano mu kamerdynera i lokaja Niemca nie umiejących i słowa po polsku.* o 1782–1792 Pam. 1 768, L *U nas ieft prawie kamerdyner naypodleyszą osobą między lokaiami; w Niemczech idzie on zaraz po marszałku, i zaftępuje często miejsce sekretarza.* o (vor 1792) 1951 Kit.Opis 412 *szatny miał w dozorze suknie i sprzęt pański; szatny i kamerdyner jedno znaczyli.* o (1816) 1978 Malwina 39 *zaczął wołać Marcin, stary zasłużony kamerdyner, poczciwy i dobry.* o 1846–1850 Baron 41, SJAM *Kamerdyner lał kawę.* o (1848) 1924 Morawski 117 *Miał Chackiewicz dawnego sługę [który odszedł]. Nowy kamerdyner najęty.* o †1849 Słowacki Fant. 293 *lokaje [...] wiodą romanse [...] Każdy [...] się pyta, czy kamerdyner się tam gdzie na boku Nie śmieje.* o [LBel.] (1930) 1948 Par.Król 74, DOR *Wielu spóźniło się i weszło już w chwili, gdy kamerdyner w sutej liberii wprowadzał gości do pokoju.* – L, SWIL, SW, LSP, DOR (daw.) sowie TRMOSZCZ, BAN. ◇ **Var:** *kamerdynek* subst. m. – SW (gw.); *kam(m)erdyner* subst. m. – L, SWIL, SW, DOR. ◇ **Etym:** nhd. *Kammerdiener* subst. m., ‘Bediensteter bei einem Fürsten oder Herrn’, GRI. ◇ **Konk:** *kamerarz* subst. m., bel. seit †1622, SW, zuerst geb. L. ◇ **Der:** *kamerdynerka* subst. f., ‘weiblicher Kammerdiener; Frau des Kammerdieners’, [hapax] 1765–1784 Mon. 71 203, L, zuerst geb. BAN; *kamerdynerowa* subst. f., ‘weiblicher Kammerdiener; Frau des Kammerdieners’, [hapax] 1775–1806 Teat.22 47, L, zuerst geb. L; *kamerdynerować* v. imp., ‘als Kammerdiener tätig sein’, [hapax] 1775–1806 Teat.22 43, L, zuerst geb. L; *kamerdynerstwo* subst. n., 1775–1806 Teatr 35c 75, L, zuerst geb. BAN; *kamerdynerski* adj., bel. seit 1845, zuerst geb. BAN; *kamerdynerowski* adj., zuerst geb. BAN; *kamerdynerya* subst. f., ‘Kammerdienerschaft’, zuerst geb. BAN. ♦ Die geläufige Bedeutung scheint die von Kit[owicz] Opis angegebene zu sein, vgl. “*Kammerdiener, kamerdiner, szatny, do szat, do ubierania pana sluga*” (TROTZ und MOSZCZEŃSKI).

« zurück blättern vor »